

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

FACULTATEA DE DREPT

CURRICULUM
la disciplina
„Instituții, Drept și Piața Europeană”
Ciclul I, Licență

AUTOR:
Oleg BALAN,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar
Olga DORUL, doctor în drept,
conferențiar universitar

CHIȘINĂU – 2024

PRELIMINARII

Din fenomene subregionale pur economice Comunitățile Europene s-au dezvoltat până la dimensiunea actuală a Uniunii Europene, structură ce se afirmă în calitate de centru geopolitic de influență economică, politico-juridică, financiară și militară. Astăzi Uniunea Europeană presupune 27 state membre cu o populație de circa 500 milioane persoane și un teritoriu de peste 5 mln km². Această organizație integraționistă unică în felul său prezintă un nou element component al dezvoltării mondiale, ce necesită o cercetare multilaterală.

În acest context, pornind de la situația actuală când statul nostru a fixat în calitate de obiectiv de politică externă aderarea și integrarea în Uniunea Europeană, cursul *Instituții, Drept și Piața Europeană*, se înscrie prin excelență în cadrul disciplinelor destinate pregătirii temeinice a viitorilor profesioniști în domeniul dreptului întru formarea unei viziuni complete și echilibrate asupra Dreptului Uniunii Europene, precum și asupra proceselor de integrare europeană. Or, originalitatea integrării în cadrul Uniunii Europene presupune pe lângă crearea unei organizații sui generis și realizarea unei ordini juridice noi ce se dezvoltă în continuu în paralel cu ordinea juridică internațională și ordinele juridice naționale.

Curs universitar la libera alegere "*Instituții, Drept și Piața Europeană*", destinat studenților anului 2, Ciclului I la Facultatea de Drept, are drept scop esențial identificarea trăsăturilor caracteristice ale dreptului Uniunii Europene ce se aplică în mod general tuturor domeniilor sale de acțiune și care permite în final înțelegerea unei organizații și a unui proces de integrare. Accentul este pus asupra evoluției construcției instituționale a Comunităților și Uniunii, fapt ce permite introducerea în conceptele de drept material prin forma unei prezentări a obiectivelor Uniunii. Suplimentar, cursul este centrat pe principiile puse la baza ordinii juridice a Uniunii Europene, precum și mecanismele care guvernează funcționarea instituțiilor.

Locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice și misiunea curriculumului în formarea profesională. Conținutul și activitățile la prezentul curs vor permite studenților să dezvolte o abordare practică a materiei și vor permite cunoașterea, aplicarea și îndeosebi integrarea materiei la cele mai importante capitole ale dreptului Uniunii Europene: a) dreptul material; b) sistemul instituțional; c) sistemul jurisdicțional și contenciosul Uniunii Europene. Cursul prezintă conexiuni cu mai multe discipline juridice, iar la proiectarea curriculumului s-a ținut cont de competențele formate de studenți în semestrele I-III. Rolul acestei discipline este de a forma noi aptitudini în vederea adaptării comportamentului profesional la noul context societal contemporan marcat de aspirații integraționiste europene ale Republicii Moldova.

Beneficiari ai disciplinei "*Instituții, Drept și Piața Europeană*" sunt studenții anului II, Ciclul I Facultatea de Drept, USM. Cursul este ținut în *limbile română și franceză*.

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei din planul de studii	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Total ore				Evaluarea	Nr. de credite	
				Total	Inclusiv					
					C	S	L			LI
-----	Instituții, Drept și Piața Europeană	Oleg BALAN Olga DORUL	IV	90	60	30	-	-	V	-

C- curs

S- seminarii

L-laborator

LI – lucru individual

II. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/ o	Unități de conținut	Ore		
		Curs	Seminar	Lucrul individual
1.	Istoria integrării europene și concepte esențiale ale Dreptului Uniunii Europene	4	2	
2.	Instituții ale Uniunii Europene și procesul de legiferare	4	2	
3.	Sistemul judiciar al Uniunii Europene și procesul de aplicare a Dreptului Uniunii Europene	4	2	
4.	Libertatea de circulație a mărfurilor	4	2	
5.	Libertatea de circulație a persoanelor și Cetățenia UE	4	2	
6.	Supremația Dreptului Uniunii Europene	4	2	
7.	Mecanisme europene de protecție a drepturilor fundamentale	4	2	
8.	Protecția drepturilor omului în Uniunea Europeană	4	2	
9.	Democrație, subsidiaritate și integrare diferențiată în Uniunea Europeană	4	2	
10.	Spațiul de libertate, securitate și justiție	4	2	
11.	Reglementarea și guvernanta Zonei Euro			
12.	Instituții ale Uniunii Europene	4	2	
13.	Piața internă a Uniunii Europene: probleme și provocări	4	2	
14.	Brexit și Eurocriza	4	2	
15.	Viitorul Uniunii Europene	4	2	

III. COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

COMPETENȚE	FINALITĂȚI DE STUDIU
1. Cunoașterea conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiei din domeniul juridic	- a defini conceptele de bază în materia Instituțiilor, Legislației și Pieței Uniunii Europene (libertăți de circulație, izvor de

	<p>drept, sistemul Dreptului Uniunii Europene ș.a.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - a face generalizări referitoare la diferite instituții Uniunii Europene; - a demonstra temeinicia teoriilor științifice alese ca suport la clarificarea naturii juridice a unei sau altei norme sau instituții de drept al Uniunii Europene.
<p>2. Utilizarea cunoștințelor în culegerea datelor și informațiilor referitoare la probleme concrete de drept</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica problemele de drept specifice materiei Instituțiilor, Dreptului și Pieței Europene; - a alege metoda cea mai eficientă pentru acumularea datelor și informațiilor referitoare la problema concretă de drept al Uniunii Europene; - a argumenta eficiența metodelor utilizate pentru culegerea datelor și informațiilor referitoare la problemele de drept al Uniunii Europene; - a evalua datele și informațiile culese/ acumulate, prin prisma relevanței pentru problematica dreptului Uniunii Europene.
<p>3. Aplicarea izvoarelor Dreptului Uniunii Europene</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica tehnici și instrumente specifice domeniului Dreptului Uniunii Europene; - a identifica problemele de ordin practic din domeniul dreptului Uniunii Europene; - a selecta tehnica/instrumentul corect din punct de vedere legal pentru a soluționa problema de ordin practic; - a determina soluțiile corecte pentru problemele de ordin practic vizând materia dreptului Uniunii Europene; - a decide asupra diverselor situații practice în baza cunoștințelor acumulate și ținând cont de prevederile legislației europene; - a elabora planuri de acțiune-model ce pot fi raportate la situațiile concrete din practica judiciară.
<p>4. Utilizarea de tehnici, metode și procedee în vederea formulării soluțiilor interpretative ale normelor juridice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a compara doctrina și experiența practică în vederea alegerii soluției interpretative corecte a normei de drept al Uniunii Europene; - a interpreta normele dreptului Uniunii Europene.
<p>5. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate a sarcinilor profesionale cu respectarea principiilor eticii juridice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a interpreta legislației națională prin prisma compatibilității cu regulamentele și directivele Uniunii Europene; - a stabili normele juridice din legislația națională care conțin carențe; - a propune concepții pentru ameliorarea conținutului normelor sau instituțiilor de drept al Uniunii Europene;

	<ul style="list-style-type: none"> - a exprima viziunii proprii asupra perspectivelor dezvoltării dreptului Uniunii Europene; - a face propuneri de <i>lege ferenda</i>.
6. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare, a surselor de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.	<ul style="list-style-type: none"> - a utiliza eficient resursele de comunicare, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională; - a argumenta opiniile proprii; - a întreține o discuție, manifestând competență, consecvență, formulare și expunere logică; - a redimensiona activitatea profesională în raport cu noile politici și strategii educaționale; - a participa la formarea profesională continuă; - a produce noi cunoștințe prin realizarea proiectelor inovatoare.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Subiectul 1. Istoria integrării europene și concepte esențiale ale Dreptului Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să determine etapele integrării europene - să descrie specificul Comunităților europene - să analizeze premisele apariției Uniunii Europene - să determine trăsăturile caracteristice ale Uniunii Europene - să proiecteze viitorul Uniunii Europene - să definească ordinea juridică a Uniunii Europene - să distingă ordinea juridică a Uniunii Europene de ordinea juridică internațională - să determine principiile Dreptului Uniunii Europene - să clasifice izvoarele Dreptului Uniunii Europene - să determine conținutul dreptului derivat al Dreptului Uniunii Europene - să stabilească elementele sistemului Dreptului Uniunii Europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Comunitățile Europene 2. Uniunea Europeană 3. Ordinea juridică a Uniunii Europene 4. Principiile Dreptului Uniunii Europene 5. Izvoarele Dreptului Uniunii Europene 6. Sistemul Dreptului Uniunii Europene <p>Termeni-cheie: Comunități europene, Uniunea Europeană, Dreptul Uniunii Europene, dreptul primar al Uniunii Europene, dreptul derivat al Uniunii Europene, principiile Dreptului Uniunii Europene, sistemul Dreptului Uniunii Europene.</p>
Subiectul 2. Instituții ale Uniunii Europene și procesul de legiferare	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să analizeze monopolul inițiativei Comisiei Europene în procesul de legiferare 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procedura legislativă 2. Procedura de adoptare a actelor non-legislative

<ul style="list-style-type: none"> - să determine procedurile legislative speciale - să descrie procedura de adoptare a actelor delegate - să analizeze particularitățile procesului de încheiere a tratatelor internaționale de către Uniunea Europeană 	<p>3. Actele de executare și comitologia</p> <p>4. Încheierea acordurilor internaționale de către Uniunea Europeană</p> <p>Termeni-cheie: procedură legislativă, proceduri legislative speciale, comitologie, acorduri internaționale.</p>
---	---

Subiectul 3. Sistemul judiciar al Uniunii Europene și procesul de aplicare a Dreptului Uniunii Europene

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să stabilească structura sistemului judiciar a Uniunii Europene - să determine competența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Tribunalului - să analizeze procedura în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene. 	<p>1. Structura sistemului judiciar al Uniunii Europene</p> <p>2. Atribuțiile Curții de Justiție a Uniunii Europene</p> <p>3. Controlul jurisdicțional în Uniunea Europeană</p> <p>Termeni-cheie: Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Tribunalul, procedura în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, acțiuni examinate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.</p>

Subiectul 4. Libertatea de circulație a mărfurilor

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să definească libertatea de circulație a mărfurilor - să determine produsele beneficiare ale libertății de circulație pe piața internă a Uniunii Europene - să stabilească taxele și măsurile cu caracter echivalent - să analizeze practica Curții de Justiție a Uniunii Europene în domeniu 	<p>1. Libertatea de circulație a mărfurilor în contextul pieței interne a Uniunii Europene</p> <p>2. Interzicerea taxelor vamale și taxelor cu efect echivalent</p> <p>3. Interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent</p> <p>Termeni-cheie: libertatea de circulație a mărfurilor, Uniunea Europeană, taxe cu efect echivalent, măsuri cu efect echivalent.</p>

Subiectul 5. Libertatea de circulație a persoanelor și cetățenia Uniunii Europene

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să determine beneficiarii libertății de circulație - să definească cetățenia Uniunii Europene - să analizeze drepturile și obligațiile ce decurg din cetățenia Uniunii Europene - să analizeze practica Curții de Justiție a Uniunii Europene în domeniu 	<p>1. Libertatea de circulație a persoanelor în contextul pieței interne a Uniunii Europene</p> <p>2. Libertatea de stabilire</p> <p>3. Egalitatea de tratament</p> <p>4. Cetățenia Uniunii Europene</p> <p>Termeni-cheie: cetățenia Uniunii Europene, libertatea de circulație a persoanelor, libertatea de stabilire, Uniunea Europeană.</p>

Subiectul 6. Supremația Dreptului Uniunii Europene

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să determine premisele supremației Dreptului Uniunii Europene - să analizeze procesul de aplicare a dreptului Uniunii Europene în 	<p>1. Efectul Dreptului Uniunii Europene</p> <p>2. Principiul subsidiarității</p> <p>3. Primatul Dreptului Uniunii Europene</p>

<p>ordinile juridice naționale</p> <ul style="list-style-type: none"> - să determine conținutul principiului subsidiarității - să stabilească condițiile efectului direct al normelor dreptului Uniunii Europene - să stabilească raportul dintre Dreptul Uniunii Europene și dreptul național al statelor membre 	<p>Termeni-cheie: supremația Dreptului Uniunii Europene, efectul direct al Dreptului Uniunii Europene, ordinea juridică a Uniunii Europene.</p>
--	--

Subiectul 7. Mecanisme europene de protecție a drepturilor fundamentale	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să analizeze sistemul european de protecție a drepturilor omului - să determine particularitățile mecanismelor Consiliului Europei de protecție a drepturilor omului - să evalueze eficiența instrumentelor OSCE de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului - să analizeze mecanismele de monitorizare a respectării standardelor în domeniul combaterii torturii, rasismului și intoleranței, terorismului, protecției minorităților naționale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mecanismele Consiliului Europei de monitorizare a respectării drepturilor omului 2. Curtea Europeană a Drepturilor Omului 3. Protecția drepturilor omului sub egida Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa <p>Termeni-cheie: Drepturile omului, Consiliul Europei, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului.</p>

Subiectul 8. Protecția drepturilor omului în Uniunea Europeană	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să analizeze conținutul juridic al principiului protecției drepturilor omului în sistemul Dreptului Uniunii Europene - să determine particularitățile mecanismului Uniunii Europene de protecție a drepturilor omului - să propună criterii de distincție între sistemul de protecție a drepturilor omului în Uniunea Europeană de protecția drepturilor omului în cadrul Consiliului Europei - să analizeze reglementările Uniunii Europene în domeniul asigurării egalității și nediscriminării. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drepturi și libertăți fundamentale ale omului protejate în Uniunea Europeană 2. Egalitate și nediscriminare. Protecția persoanelor vulnerabile în Uniunea Europeană. 3. Mecanismul Uniunii Europene de protecție a drepturilor omului. <p>Termeni-cheie: Drepturile omului, egalitate, libertățile fundamentale, Uniunea Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, nediscriminare.</p>

Subiectul 9. Democrație, subsidiaritate și integrare diferențiată în Uniunea Europeană	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să stabilească valorile și obiectivele Uniunii Europene - să determine conținutul juridic al 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valorile și obiectivele Uniunii Europene 2. Competența Uniunii Europene 3. Principii democratice ale Uniunii Europene

<p>principiilor proporționalității și subsidiarității</p> <ul style="list-style-type: none"> - să determine competențele Uniunii Europene - să analizeze principiile democratice ale Uniunii Europene 	<p>4. Integrare diferențiată în Uniunea Europeană</p> <p>Termeni-cheie: cetățenia Uniunii Europene, valorile Uniunii Europene, aderarea la Uniunea Europeană, competența Uniunii Europene.</p>
---	---

Subiectul 10. Spațiul de libertate, securitate și justiție

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să relateze despre originea și premisele politicilor privind controlul frontierelor, azilul și migrația - să analizeze cooperarea judiciară civilă în cadrul Uniunii Europene - să descrie instrumentele de cooperare polițienească și judiciară în materie penală - să identifice competențele Europol și Eurojust 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Controlul frontierelor, azilul și migrația 2. Cooperarea juridică civilă 3. Cooperarea polițienească și judiciară în materie penală <p>Termeni-cheie: frontiera Uniunii Europene, azil, migrație, Europol, Eurojust, viza.</p>

Subiectul 11. Reglementarea și guvernarea Zonei Euro

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să relateze despre cadrul istoric al apariției Uniunii Economice și Monetare - Să determine disciplina bugetară în cadrul Uniunii Europene - Să descrie obiectivele politicii monetare în cadrul Uniunii Europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politica economică a Uniunii Europene 2. Politica monetară a Uniunii Europene 3. Integrarea piețelor financiare <p>Termeni-cheie: Zona euro, stabilitate financiară.</p>

Subiectul 12. Instituții ale Uniunii Europene

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să determine conținutul juridic al principiilor privind organizarea și activitatea instituțiilor Uniunii Europene - să determine competențele fiecărei instituții a Uniunii Europene - să descrie organizarea fiecărei instituții a Uniunii Europene - să analizeze rolul organelor consultative în arhitectura instituțională a Uniunii Europene - să definească controlul parlamentar al Uniunii Europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principii privind structura instituțională a Uniunii Europene 2. Cadrul instituțional al Uniunii Europene 3. Procesul decizional al Uniunii Europene <p>Termeni-cheie: instituții ale Uniunii Europene, organe consultative ale Uniunii Europene, acte juridice ale Uniunii Europene, control parlamentar.</p>

Subiectul 13. Piața internă a Uniunii Europene: probleme și provocări

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să descrie istoricul pieței comune și pieței interne a Uniunii Europene - să determine conținutul libertăților de circulație în Uniunea Europeană - să analizeze regulile aplicabile întreprinderilor în Uniunea Europeană - să determine limitele ajutorului de stat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Libertatea de circulație a serviciilor 2. Libertatea de circulație a capitalurilor 3. Reglementarea concurenței în Uniunea Europeană 4. Dreptul societăților comerciale 5. Proprietatea intelectuală, industrială, comercială <p>Termeni-cheie: libertatea de circulație, Uniunea Europeană, concurență, societăți comerciale, proprietate intelectuală.</p>

Subiectul 14. Brexit și Eurocriza	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice condițiile retragerii unui stat din Uniunea Europeană - să determine condițiile excluderii unui stat din Uniunea Europeană - să analizeze Brexit-ul - să stabilească cauzele și modul în care a reacționat Uniunea Europeană la Eurocriză 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Condițiile de pierdere a calității de stat membru a Uniunii Europene 2. Retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană 3. Eurocriza – cauze, remedii și viitoare riscuri <p>Termeni-cheie: Brexit, Eurocriza, retragere din Uniunea Europeană.</p>

Subiectul 15. Viitorul Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să proiecteze viitoarele extinderi ale Uniunii Europene; - să evalueze rolul Uniunii Europene în calitate de actor important în menținerea securității și stabilității regionale - să analizeze măsurile de sporire a rezilienței economice a Uniunii Europene. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Extinderea Uniunii Europene 2. Rolul Uniunii Europene în asigurarea securității regionale 3. Reziliența economică a Uniunii Europene <p>Termeni-cheie: extindere, securitate, stabilitate, reziliență, Uniunea Europeană.</p>

V. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Potrivit actelor instituționale și curriculumului disciplinei ”Instituții, Drept și Piața europeană”, fiecare student pe parcursul semestrului de studii trebuie să execute obligatoriu un anumit număr de ore de lucru individual.

Lucrul individual presupune o investigație (în sensul de cercetare) pentru a deprinde studenții să gândească și să acționeze independent.

La începutul semestrului, profesorul stabilește lista orientativă de teme (este atașată mai jos) pe care studenții urmează să le abordeze, criteriile de evaluare, termenii de realizare, strategiile de realizare, produsul preconizat. Studentul își poate alege oricare din temele propuse de profesor sau o altă temă, la proprie discreție, însă obligatoriu din curriculumul disciplinei.

Cercetarea se realizează individual.

Este de preferat ca rezultatele să fie analizate în cadrul grupului de studenți, pentru ca profesorul să poată formula observații, aprecieri și concluzii.

Pe baza analizei activității studentului și a rezultatelor obținute de el în cadrul cercetării individuale, profesorul acordă note.

<i>Sarcini</i>	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Prodot final</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
Elaborați etapele cercetării și sistematizați reglementările internaționale în domeniu; Sistematizați documentarea practică și realizați argumentele de rigoare la fiecare etapă.	<ol style="list-style-type: none"> Elaborarea etapelor cercetării: <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea temei; - determinarea metodelor de cercetare; - elaborarea listei bibliografice și actelor normative la temă; Realizarea proiectului de cercetare: <ul style="list-style-type: none"> - analiza impactului religiilor asupra aspirațiilor integraționiste; - apariția primelor forme instituționalizate de cooperare în spațiul Uniunii Europene de astăzi; Degajarea conținutului reflecțiilor pentru fiecare etapă. Documentarea practică a argumentelor avansate în cadrul fiecărei etape. Formularea concluziilor proprii. 	Proiect de cercetare	<ul style="list-style-type: none"> - Actualitatea suportului documentar utilizat; - Diversitatea surselor - Caracterului analitic al proiectului de cercetare; - Integrarea cunoștințelor anterioare; - Convingerea argumentării; - Coerența concluziilor; - Nivelul academic de prezentare.
Elaborați conținutul portofoliului	<ol style="list-style-type: none"> Elaborarea conținutului portofoliului: <ul style="list-style-type: none"> - definirea noțiunilor cheie în domeniu; - realitatea exemplificată; Acumularea informației tematice pentru fiecare element din conținutul portofoliului. Elaborarea tezelor pentru prezentare. Prezentarea rezultatelor. 	Portofoliu	<ul style="list-style-type: none"> - Plenitudinea surselor; - Corespunderea tezelor elaborate cu conținutul materialelor acumulate; - Originalitatea prezentării.
Lectura lucrării analizând fiecare capitol în parte; Elaborați recenzia lucrării și expuneți propriile concluzii.	<ol style="list-style-type: none"> Lecturarea lucrării. Analiza tematică a fiecărui capitol. Reflecții asupra structurii și gradului de comprehensiune. Elaborarea recenziei. Expunerea propriilor concluzii. 	Recenzia lucrării	<ul style="list-style-type: none"> - Gradul de integrare a cunoștințelor anterioare; - Interconexiunea cu publicațiile recente de profil; - Prezența reflecțiilor și analizei critice în recenzie; - Nivelul academic de redactare; - Caracter analitic; - Volum 5-7

<i>Sarcini</i>	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Produs final</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
			pagini.

VII TEMATICA ORIENTATIVĂ A LUCRULUI INDIVIDUAL

1. Apariția și evoluția comunităților europene
2. Dreptul primar al Uniunii Europene
3. Dreptul derivat al Uniunii Europene
4. Raportul dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică internațională
5. Personalitatea juridică a Uniunii Europene
6. Rolul Uniunii Europene în asigurarea stabilității regionale
7. Condițiile și procedura de aderare la Uniunea Europeană
8. Uniunea Europeană și Curtea Europeană a Drepturilor Omului
9. Protecția consumatorilor în cadrul Uniunii Europene
10. Protecția mediului ambiant în Uniunea Europeană
11. Sistemul de informații Schengen
12. Extinderea Uniunii Europene
13. Viitorul Uniunii Europene

VIII. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Formele de organizare a instruirii în cadrul disciplinei "Instituții, Drept și Piața Europeană" sunt :

- a. **activitățile frontale**
- b. **activitățile de grup**
- c. **activitatea individuală.**

a. Activitățile frontale cuprind: lecția (cursul universitar), seminarul.

b. Activitățile de grup dirijate cuprind: consultațiile, exercițiile independente, cercul de interese, întâlniri cu specialiști, concursuri și dezbateri, sesiuni de comunicări și referate, reviste universitare.

c. Activitățile individuale cuprind studiul individual, efectuarea temelor pentru acasă, studiul în biblioteci, lectura suplimentară și de completare, întocmirea de proiecte, referate, scheme, alte lucrări scrise, comunicări științifice, alte proiecte practice.

Principalele metode de învățământ aplicate sunt: expunerea didactică; conversația didactică (euristică, catehetică, în actualitate); demonstrația (combinată, cu mijloace tehnice); problematizarea; studiul de caz; metodele de simulare; învățarea prin descoperire.

Mijloacele tehnice de instruire pot fi:

- mijloacele tehnice vizuale: proiectorul, fișe de lucru, tabla interactivă
- mijloacele tehnice auditive: radioul, casetofonul, etc.
- mijloacele tehnice audio-vizuale: video-player, tv, calculatorul

Metodologia evaluării în cadrul programelor de studii realizate la USM, inclusiv evaluarea în cadrul programului de studii Drept, reflectă abordarea curriculară și este orientată spre

evaluarea rezultatelor învățării (a competențelor). În acest context, la începutul semestrului studenții sunt familiarizați cu programul curricular al disciplinei *Instituții, Drept și Piața Europeană* și sunt informați despre formele și modalitățile de evaluare, criteriile de apreciere.

Evaluarea rezultatelor academice se realizează prin:

Evaluare inițială;

Evaluare curentă;

Evaluare finală.

Evaluarea inițială se realizează la începutul disciplinei; capitolului, temei.

Cadrul didactic înregistrează rezultatele evaluării inițiale în registrul personal.

Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional în cadrul cursului, seminariilor, activităților practice, consultațiilor.

Prin evaluarea curentă profesorul monitorizează procesul de formare a competențelor profesionale a viitorilor specialiști;

Evaluarea curentă constată rezultatele activității de formare profesională: atât a celor realizate în sala de curs, cât și a lucrului individual;

Rezultatele evaluării curente se exprimă în note în conformitate cu grila de notare.

Evaluarea curentă include și două atestări obligatorii desfășurate în termenul indicat în calendarul academic. Rezultatele acestor evaluări sunt luate în calcul la evaluările finale semestriale și au o pondere nu mai mică de 40 la sută din nota finală la disciplină.

Evaluarea finală are funcția de bilanț și se realizează la încheierea studiului disciplinei.

Forma de realizare ale evaluării finale sunt: examenul (oral sau scris).

Rezultatele evaluării finale se exprimă în note conform grilei de notare (nota minimă de promovare este nota 5) și credite academice.

Numărul creditelor academice este determinat de 6 credite și constată realizarea integrală a volumului de muncă pretins studentului care demonstrează prezența anumitor competențe.

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente: activitatea în cadrul cursului, seminariilor și rezultatul lucrului individual, și nota obținută la examen. Rezultatul evaluării curente în cadrul studiilor de licență constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen - 40%.

Cadrul didactic este obligat să indice rezultatele evaluării finale în registrul grupei academice și în borderou (tabelul de note).

Evaluările curente și finale, atât în scris, cât și cele orale se realizează în baza testelor care includ sarcini de diferit nivel de complexitate. Sarcinile sunt de trei niveluri:

- 1) de cunoaștere și înțelegere;
- 2) de aplicare;
- 3) de integrare.

Sarcinile de nivel unu solicită cunoașterea materialului teoretic și reproducerea acestuia. Sarcinile de nivel doi solicită analiza, compararea, generalizarea și aplicarea, după model, a cunoștințelor teoretice în practică. Nivelul de integrare solicită studentului rezolvarea situațiilor de problemă, aprecierea, evaluarea, luarea unor decizii. Studentul poate fi apreciat înalt, doar dacă rezolvă sarcini de nivel trei, integrare, fapt ce demonstrează competențe.

Susținerea cu succes a examenului curent și alocarea creditelor pentru acesta denotă faptul că studentul posedă cunoștințe și aptitudini (competențe) prevăzute în curricula disciplinei.

UNIVERSITATEA de STAT din MOLDOVA
Facultatea de Drept
Departamentul _____

APROBAT DE ȘEFUL DEPARTAMENTULUI

Test nr. 1

Pentru examen la disciplina **Instituții, Drept și Piața Europeană**
Ciclul I, anul 2, Facultatea **Drept**

Subiectul I: Aspecte definitorii ale Dreptului Uniunii Europene

- 1.1. Definiți ordinea juridică a Uniunii Europene.
- 1.2. Diferențiați dreptul primar de dreptul derivat al Uniunii Europene
- 1.3. Redactați un eseu, în limita unei pagini format A4, la tema: ”*Tendențe contemporane în evoluția Dreptului Uniunii Europene*”.

Subiectul II: Libertatea de circulație a mărfurilor

- 2.1. Definiți libertatea de circulație a mărfurilor
- 2.2. Analizați practicile neloiiale în procesul de realizare a libertății de circulație a mărfurilor
- 2.3. Prezentați soluția pentru speța indicată:

Statele A, B și C sunt state succesoare ale Uniunii Sovietice. C este un stat membru al Uniunii Europene și face parte din zona Schengen. Într-o zi, tensiunile dintre A și B duc la declanșarea unui conflict armat în care statul A a ocupat o parte din teritoriul statului B încălcând vădit dispozițiile dreptului internațional public. Uniunea Europeană a examinat posibilitatea impunerii sancțiunilor împotriva statului A, însă la ședința respectivă a Consiliului, nu a fost întrunită majoritatea necesară. C este dezamăgit și decide să impună propriile sancțiuni pentru A. Parlamentul național adoptă o lege, care impune taxe vamale suplimentare (suplimentar celor prevăzute de legislația Uniunii Europene), pe toate bunurile importate din A. Mai mult, dreptul de a intra în țară este refuzat pentru toți cetățenii statului A. Guvernul statului A consideră că legea privind taxele vamale suplimentare este incompatibilă cu legislația Uniunii Europene, în special la capitolul libera circulație a mărfurilor.
Apreciați argumentele invocate de statul A.

Apreciați situația prin prisma prevederilor actelor normative în vigoare.
BAREM DE NOTARE:

Punctaj	Nota
29-30	10
24-28	9
18-23	8
12-17	7
9-11	6
6-8	5
4-5	4
3	3
2	2
1	1

Sarcina de nivelul I – 3 puncte
Sarcina de nivelul II – 5 puncte
Sarcina de nivelul III – 7 puncte

Examinator

O. BALAN,
doctor habilitat în drept, profesor universitar

IX. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ:

1. Balan O., Gîrlea R., Denisenco L., Drept comunitar: note de curs. Chișinău, Elena VI, 2005. 223 p.
2. Osmochescu E., Supremația Dreptului Uniunii Europene. Reclama. Chișinău, 2006. 156 p.
3. Dusan Sidjanski, Viitorul federalist al Europei, Comunitatea Europeană de la origini la Tratatul de la Lisabona, Ed. Polirom, Iași, 2010.
4. Bărbulescu, Iordan, Gheorghe. Procesul decizional în Uniunea Europeană. – Iași, Editura Polirom, 2008.
5. Paul Craig, Grainne de Burca, Dreptul Uniunii Europene, Comentarii, jurisprudenta și doctrina ediția a VI-a, Ed. Hamangiu, 2017, București. Dreptul Uniunii Europene.
6. Trevor Hartley. The Foundations of European Community Law. - Oxford University Press, 2007.
7. Catherine Barnard. The Substantive Law of the EU. - Oxford University Press, 2007.
8. Sionaidh Douglas-Scott. Constitutional Law of the European Union. - Longmans, 2006.
9. B. Rosamond. Theories of European Integration. - Basingstoke Palgrave, 2000.
10. Blumann C., Dubouis L., Droit institutionnel de l'Union européenne, Litec, 2010.
11. Coutron L., Droit de l'Union européenne, Paris, Dalloz-Sirey, coll. Mémentos, 2011.
12. Jacqué J.-P., Droit institutionnel de l'Union européenne, Paris, Dalloz-Sirey, 6ème éd., 2010.
13. Masson A., Droit communautaire, Droit institutionnel et droit matériel, Théorie, exercices et éléments de méthodologie, Larcier, 2009.
14. Quermonne J.-L., Le système politique de l'Union européenne, 2010, Montchrestien.
15. Roux J., Droit général de l'Union européenne, 2010.

Tratate internaționale:

1. Tratatul privind Uniunea Europeană (versiune consolidată) https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0001.02/DOC_1&format=PDF
2. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (versiune consolidată) https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0001.02/DOC_2&format=PDF
3. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), Paris, 1951
4. Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, Roma, 1957
5. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, 1957
6. Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, Nisa, 2000.

Pagini web:

1. Pagina oficială a Uniunii Europene www.europa.eu
2. Pagina oficială a Curții de Justiție a Uniunii Europene http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo1_6308/